

Perinteinen menestyslaji

Istumalentopallo kehitettiin Keski-Euroopassa kuntoutusmuodoksi toisessa maailmansodassa vammautuneille henkilöille. Erityisesti Hollanti oli vahva lajin alullepanija 50- ja 60-luvuilla. Suomestakin osallistuttiin lajin ensimmäisiin kansainvälisiin turnauksiin jo 60-luvun puolella. Istumalentopalloa pelattiin Suomessa jo 50-luvun lopulla.

Vuoden 1976 paralympialaisissa Torontossa lentopallo oli näytöslajina – tosin pystystä pelattuna. Suomen miehet sijoituivat turnauksessa kolmanneksi. Istumalentopallo debytoi paralympialaisissa vuoden 1980 kisoissa Hollannin Arnhemissa. Suomen miehet sijoituivat neljänneksi. Lajin ensimmäisissä MM-kilpailuissa Hollannin Deldenissä Suomen miehet nappasivat heti pronssimitalit.

Suomi kuului pitkään istumalentopallon vahvoihin maihin. Huippusaavutuksina ovat miesten EM-kulta Viron kisoista 1997 ja MM-hopea Iranin kisoista vuotta myöhemmin. Paralympialaisissa miehet voittivat pronssia 1996 Atlantasta ja 2000 Sydneystä, joten 90-luvun loppua voi pitää suomalaisen istumalentopallon huippuaikakautena.

Vuonna 2003 sekä Suomen miehet että naiset voittivat EM-pronssia kotikisoissa Lappeenrannassa, mutta sen jälkeen ei arvokilpailumitaleita ole tullut. Miesten maajoukkuetoiminta hiipui 2000-luvun edetessä, kun uutta sukupolvea ei enää löytynyt. Naisten maajoukkueen tilanne on sentään suhteellisen lupaava. Kesän 2014 MM-kilpailuissa naiset sijoituivat kahdeksanneksi.

Istumalentopallo on laji, jossa kansainvälisellä tasolla pärjäämisen kannalta on hyötyä – karmeaa kyllä – siitä, että maan viimeisimmästä sotaan osallistumisesta on mahdollisimman vähän aikaa. Miesten istumalentopallon mahtimaat ovat Iran ja Bosnia-Hertsegovina.

Tähän peilattuna Suomi pysyi pitkään maailman kärjen tuntumassa – ei tosin sentään omien sotaveteraaniensa voimin. Vammaisurheilun lajikirjo Suomessa on kasvanut viime vuosikymmeninä, ja istumalentopallon aikanaan saavuttama valta-asema on murtunut. Edelleen istumalentopallolla on Suomessa vahva jalansija – jos tällainen ilmaisu kyseessä olevan lajin yhteydessä sallitaan – itäisessä Suomessa, etenkin Siilinjärvellä, Lappeenrannassa ja Kotkassa.

Lähde: Aumakallio, Markku: SIUta ja sittist

Säännöt lyhyesti

Istumalentopallo poikkeaa lentopallosta nimensä mukaisesti lähinnä siinä, että sitä pelataan lattialla istuen. Pelaajan koskiessa palloon hänen pakaransa tulee olla kosketuksessa lattiaan. Istumalentopallokentän koko (10 x 6 metriä) on lentopallokenttää

pienempi. Miesten peleissä verkon korkeus on 115 cm ja naisten peleissä 105 cm. Kentällä on yhtä aikaa kuusi pelaajaa per joukkue.

Erät pelataan 25 pisteeseen siten, että jokaisesta voitetusta pallosta saa pisteen. Mahdollinen viides erä pelataan 15 pisteeseen. Erävoittoon tarvitaan kahden pisteen ero. Ykkössarjan turnauksissa tästä perusperiaatteesta on mahdollista poiketa pakottavasta aikataulullisesta syystä.

Sarjatoiminta

Istumalentopallossa pelataan kaudella 2018–2019 miesten SM-sarjaa ja ykkössarjaa sekä naisten SM-sarjaa, veteraanien miesten M50 sekä naisten N40 -sarjojen SM-turnaukset ja Suomen Cup -turnaus.

Kaikissa sarjoissa ja sarjavaiheissa sijoitukset määräytyvät ilman uusintoja Suomen Lentopalloliiton kilpailusääntöjen tai alla olevien ohjeiden mukaisesti.

Miesten SM-sarja

Miesten SM-sarjassa pelaa kaudella 2018–2019 neljä (4) joukkuetta: HIY Helsinki, JoLePa Jämsä, KSI Kotka ja ZZ Toivala (Siilinjärvi). SM-sarjassa pelataan neljän osaturnauksen mittainen runkosarja ja sen jälkeen SM-loppuottelut (kaksi ottelua ja otteluvoittojen ollessa tasan kultainen erä) sekä yksittäinen SM-pronssiottelu.

Runkosarja pelataan kaksinkertaisena sarjana. Ottelut pelataan paras viidestä erästä -järjestelmällä, eli ensimmäisenä kolme erävoitto saavuttanut joukkue voittaa ottelun. 3–0- ja 3–1-voitosta voittaja saa kolme pistettä. 3–2-voitosta voittaja saa kaksi pistettä ja häviöjä yhden pisteen. Runkosarjan päätteissä kahden tai useamman joukkueen ollessa tasapisteissä sarjasijoitukset määräytyvät Lentopalloliiton kilpailusääntöjen mukaan seuraavasti: 1) voittojen määrä, 2) eräsuhde, 3) eräpisteiden suhde, 4) keskinäiset ottelut, 5) arpa.

SM-pronssiottelussa pelaavat runkosarjassa kolmanneksi ja neljänneksi sijoittuneet joukkueet kolmanneksi sijoittuneen kotikentällä. Runkosarjan voittaja ja toiseksi sijoittunut pelaavat Suomen mestaruudesta paras kolmesta -menetelmällä, eli kaksi voittoa saavuttanut joukkue voittaa kultaa. Ensimmäinen loppuottelu pelataan runkosarjassa toiseksi sijoittuneen kotikentällä ja toinen runkosarjan voittajan kotikentällä.

Naisten SM-sarja

Naisten SM-sarjassa pelaa kaudella 2018–2019 kolme (3) joukkuetta: HIY & co Helsinki, TSI Tampere ja Palokan Pyry. SM-sarjassa pelataan neljän osaturnauksen mittainen runkosarja ja sen jälkeen SM-loppuottelu runkosarjan voittajan kotikentällä.

Runkosarja pelataan nelinkertaisena sarjana. Ottelut pelataan paras viidestä erästä - järjestelmällä, eli ensimmäisenä kolme erävoitto saavuttanut joukkue voittaa ottelun. 3–0- ja 3–1-voitosta voittaja saa kolme pistettä. 3–2-voitosta voittaja saa kaksi pistettä ja häviöjä yhden pisteen. Runkosarjan päättyessä kahden tai useamman joukkueen ollessa tasapisteissä sarjasijoitukset määräytyvät Lentopalloliiton kilpailusääntöjen mukaan seuraavasti: 1) voittojen määrä, 2) eräsuhde, 3) eräpisteiden suhde, 4) keskinäiset ottelut, 5) arpa.

Runkosarjan voittaja ja toiseksi sijoittunut pelaavat Suomen mestaruudesta loppuottelun runkosarjan voittajan kotona.

Ykkössarja

Ykkössarjassa pelataan kaudella 2018–2019 neljä (4) osaturnausta. Ykkössarjan turnauksiin saavat ilmoittautua kaikki halukkaat joukkueet pois lukien miesten SM-sarjajoukkueet. Osaturnauksen osallistumismaksu on 60 euroa, joka suoritetaan järjestävälle joukkueelle.

Ykkössarjan joukkueet voivat olla mies-, nais- tai sekajoukkueita ja pelaajat ovat luokittelusta vapaita. Ykkössarjatornausten otteluita on sallittua pelata myös viidellä pelaajalla.

Ykkössarjan loppusijoitukset ratkaistaan kauden aikana turnaussijoituksista saatujen pisteiden perusteella. Jokaisesta osaturnauksesta lasketaan sarjapisteet enintään kymmenelle parhaalle – osallistujamäärästä riippumatta – seuraavasti: voittajalle 12 pistettä, kakkoselle 10, kolmoselle 8 ja sitä edelleen seuraaville 7, 6, 5, 4, 3, 2 ja 1 pistettä.

Yhteispisteiden ollessa tasan joukkueiden sarjasijoitukset ratkaisee viimeisimmän turnauksen tulokset. Osaturnauksissa sijoitukset tasapisteissä määräytyvät Lentopalloliiton kilpailusääntöjen mukaan seuraavasti: 1) voittojen määrä, 2) eräsuhde, 3) eräpisteiden suhde, 4) keskinäiset ottelut, 5) arpa.

Veteraanien SM-turnaus

Veteraanien SM-turnauksessa pelataan sarjoissa Miehet M50 ja naiset N40. Miesten M50-sarjaan saavat osallistua vuonna 1969 ja naisten N40-sarjaan 1979 ja sitä ennen syntyneet. M50 ja N40-sarjan hakemukset turnauksen järjestämiseksi sarjavastaavalle 31.12.2018 mennessä. Turnaushakemukseen tulee liittää tieto pelipaikasta sekä ehdotus turnauksen ajankohdaksi (keväällä 2019).

Turnausohjelma

29.-30.9.2018 Suomen Cup -turnaus

Hippos Halli, Jyväskylä

Yhteyshenkilö: Allan Pynnönen, puh. 050 323 1435, allanpyynnonen@gmail.com

Miesten SM-sarjan 1. osatornaus 17.11.2018

Kotka

Yhteyshenkilö: Timo Herranen, puh. 0400 880 502, timo.herranen@kymp.net

Ottelut

KSI Kotka–ZZ Toivala

ZZ Toivala–HIY Helsinki

HIY Helsinki–KSI Kotka

Ykkössarjan 1. osatornaus 10.11.2018

Miesten SM-sarjan 2. osatornaus

Jämsä

Yhteyshenkilö: Jani Virtanen, puh. 0400 607 842, jani.virtanen@jamsa.fi

Ottelut

JoLePa Jämsä–ZZ Toivala

ZZ Toivala–HIY Helsinki

HIY Helsinki–JoLePa Jämsä

Ykkössarjan 2. osatornaus 8.12.2018

Ykkössarjan 3. osatornaus 5.1.2018

Miesten SM-sarjan 3. osatornaus 12.1.2019

Toivala, Siilinjärvi

Yhteyshenkilö: Reijo Hakanen, puh. 050-3803103, reijo.hakanen@skanska.fi

Ottelut

ZZ Toivala–KSI Kotka

JoLePa Jämsä – KSI Kotka

KSI Kotka–ZZ Toivala

18.–20.1.2019, Naisten maajoukkueiden Pajulahti Games -turnaus

Liikuntakeskus Pajulahti, Lahti

Yhteyshenkilö: Petri Rabinä, puh. 050 596 5014, petri.rabina@vammaisurheilu.fi

Miesten SM-sarjan 4. osaturnaus

Helsinki

Yhteyshenkilö: Sampsa Söderholm, puh. 040 728 7840, sampsa.soderholm@espatent.fi

Ottelut

HIY Helsinki–JoLePa Jämsä

JoLEPa Jämsä - KSI Kotka

KSI Kotka – HIY Helsinki

Ykkössarjan 4. osaturnaus 2.-3.3.2019

Miesten SM-sarjan 1. loppuottelu 2.-3.3.2019

Runkosarjan 2. kotikentällä

Miesten SM-sarjan pronssiottelu 23.2.2019

Runkosarjan 3. kotikentällä

Miesten SM-sarjan 2. loppuottelu 16.-17.3.2019

Runkosarjan 1. kotikentällä

Miesten SM-sarjan joukkueet

Helsingin Invalidien Yhdistys (HIY)

Yhteyshenkilö: Sampsa Söderholm, puh. 040 728 7840, sampsa.soderholm@espatent.fi

Kotisali: Laajasalon palloiluhalli, Sarvastonkaari 23, 00840 Helsinki

Pelaajat

Christian Danielsson

Veli-Matti Hakasalo

Jami Kyrö

Juha Kärkkäinen

Antti Kärnä

Reima Pulli

Sampsa Söderholm

Mika Tiitto

Kurt Vikman

Eero Penttinen

Jokilaakson Lentopallo (JoLePa), Jämsä

Yhteyshenkilö: Jani Virtanen, puh. 0400 607 842, jani.virtanen@jamsa.fi

Kotisali: Jämsän liikuntahalli, Keskuskatu 16, 42100 Jämsä

Pelaajat

Simo Heikkinen
Ari Härkönen
Petteri Junnola
Jouko Järvenpää
Janne Laukkarinen
Timo Lehtonen
Aarno Liimatainen
Petri Myllymäki
Seppo Neuvonen
Veikko Pesonen
Jani Virtanen

Kotkan Seudun Invalidit (KSI), Kotka

Yhteyshenkilö: Timo Herranen, puh. 0400 880 502, timo.herranen@kymp.net

Kotisali: Otsolan koulu, Hiidenkirkuntie 2, 48600 Kotka

Pelaajat

Timo Herranen (C, valmentaja)
Veli-Pekka Paananen
Jake Paananen
Marko Julin
Vallo Järv
Osmo Röpelinen
Arttu Sivula
Arto Vinni

ZZ Toivala, Siilinjärvi

Yhteyshenkilö: Reijo Hakanen, puh. 050 380 3103, reijo.hakanen@skanska.fi

Kotisali: Suininlahden koulu, Toivalantie 60, 70900 Toivala

Pelaajat

Reijo Hakanen
Reijo Roivainen
Hannu Suominen
Aarne-Mikko Soininen
Mika Ylönen
Pekka Dahlqvist
Timo Nenonen
Tero Viitanen
Pauli Hakkarainen
Kai Karppinen
Arttu Heiskanen
Mikko Kankkunen

Lentopallojaosto

Petri Rabinä, , puh. 050 596 5014, petri.rabina@vammaisurheilu.fi

Sari Mannersuo, erotuomarit, puh. 044 545 0434, sari.mannersuo@kymp.net

Sampsa Söderholm, sarjayhteyshenkilö, puh. 040 728 7840,
sampsa.soderholm@espatent.fi

Helena Skogström

Nora Isomäki

Jari Lankinen

Maajoukkue toiminta

Naisten maajoukkuevalmentaja Jari Lankinen

Luokittelu (Huom! kansallisissa sarjoissa ei käytetä luokittelua)

Kansainvälinen luokittelija (1-taso) Anne Järvimies, puh. 045 638 5445,
anne.jarvimies@gmail.com

Kansainvälinen luokittelija (1-taso) Maiju Marjamäki, puh. 050 370 5043,
maiju.marjamaki@gmail.com

Kansainvälinen luokittelija (1-taso) Eeva-Liisa Hilden, puh. 040 741 6013,
iivihilden@gmail.com